

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ.

Τιμάται γρ. άργ. 2.

Τιμάται γρ. άργ. 2.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 29 Δεκεμβρίου 1891.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτική 'Επιθεώρησις.—Τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. — Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους.— Αἱ ρωσικαὶ Μεγαλοπόλεις.— Κόδομον ὠτηρία (ποίημα).—Πρωτοχρονιά (ποίημα).—Ποικίλα.— Ὁ Πλάδης Προγόνων (διήγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Νέον μετὰ μικρὸν ἀποσπᾶται φύλλον ἀπὸ τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς, ὅπερ προστίθεται εἰς τὴν καθόλου ιστορίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ διπλῇ ἐπιτελεῖται πράξις, ἥτις τοσοῦτῳ μᾶλλον τὴν λύπην τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ὡς ἀνθους τοῦ ἀγροῦ ἐξανθοῦντος, κινεῖ, ὅσῳ ἀκατανόητον τὸ τῆς αἰωνιότητος διατελεῖ μυστήριον. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας λήγει τὸ 1891 καὶ ἀρχεται τὸ 1892, ὅπερ πάντες εὐχονται ὅπως μὴ φέρῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ λήγοντος. Τὸ 1891 δικαίως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔτος προκαλέσαν τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν φόβον οὐ μόνον τῶν διαφόρων τῆς Εὐρώπης λαῶν, συνεπείᾳ τῶν παρατεινομένων στρατιωτικῶν παρασκευῶν ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν βουλευτικῶν καὶ τῶν ἡγετῶν. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἰανουαρίου διεδίδοτο φήμη, καθ' ἣν ὁ αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος, πτοούμενος τὴν κατὰ τῆς χώρας αὐτοῦ δυσμένειαν, ἐσκέψατο δῆθεν περὶ γενικοῦ ἀφοπλισμοῦ, καὶ οἱ τῆς Εὐρώπης διπλωματικοὶ κύκλοι ἐταστικὸν τὸ οὗς πρὸς τὸ Βερολίνον ἔτειναν ὅπως ἐξακριβώσωσιν ἐὰν ἀληθείας εἶχeto ἡ διάδοσις παρὰ τὴν διάψευσιν τοῦ **Ἐπιδήμου Μηνύτορος** τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας. Μετὰ δύο ἐβδομάδας περίπου ὁ μέγας δυνεὺς τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκος Φερδινάνδος ἀπῆρχeto εἰς Πετρούπολιν, καὶ φόβος τοῖς ἐν Βερολίῳ κατελάμβανεν ἐπὶ τε τῇ διαβεβαιώσει ὅτι ἡ Α. Γ. εἰδικὴν ἔχει παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Ἀλεξάνδρῳ ἐντολὴν καὶ ἐπὶ ταῖς κρίσεσι τῶν κυριωτέρων τοῦ ρωσικοῦ καὶ αὐстроουγγρικοῦ τύπων ὁργάνων ὅτι ἡ κυβερνήσις τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ, ἀπαυδήσασα ἐκ τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῇ δαπανῶν συνεπείᾳ τῆς μετὰ τῆς Γερμανίας συμμαχίας, κρείσσονα ἡγεῖται τὴν βελτίωσιν τῶν πρὸς τὴν Ρωσίαν σχέσεων καὶ τὴν ἀποσόβησιν οὕτω τοῦ κινδύνου ρήξεως πρὸς τὴν γείτονα ταύτην. Σὺν τῇ παρουσίᾳ τοῦ

ἀρχιδουκὸς ἐν τῇ ρωσικῇ πρωτεύουσῃ ἐπέρχεται ἡ τοῦ ὑπουργείου Κρίσπη παραίτησις, ὅπερ διεδέχeto τὸ τοῦ μαρκησίου Ρουδὶνῃ τῇ 26 ἰανουαρίου, καὶ τὸ γεγονός συνετάραττε τὰ κέντρα τῶν συμμάχων κρατῶν ἐπὶ τῷ φόβῳ μὴ ἡ τοῦ κ. Κρίσπη ἀποχώρησις ἀπὸ τῆς πολιτικῆς ἐν Ἰταλίᾳ σκηνῇς ἐπενέγκῃ ἀνατροπὴν τοῦ οἰκοδομήματος τῶν νέων Χεόπων καὶ ἀνατρέψῃ τὴν μετὰ τοσοῦτου μόχθου ἀνεγερθεῖσαν πυραμίδα, τὴν παραμένουσαν ἐτι παρὰ τὴν πτώσιν τοῦ τὰ θεμέλια αὐτῆς θέντος. Εὐτυχῶς τῇ 27 ἰανουαρίου ὁ νέος πρωθυπουργὸς τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου ἐκήρυττεν ἐν Μοντεσιτόριο καὶ ἔγραφε πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀντιπροσώπους τῶν βασιλείων ὅτι ἡ νέα κυβέρνησις ἐμμένει σταθερὰ εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν πολιτικὴν καὶ ἥκιστα διανοεῖται νὰ μεταβάλλῃ ἢ ἀλλοιῶσῃ τὰς ὑφισταμένας διεθνεῖς συνθήκας καὶ συμβάσεις, τὰς ἀποσκοποῦσας εἰς τὴν παράτασιν τοῦ συμμαχικοῦ ἔργου. Αἱ τοῦ μαρκησίου Ρουδὶνῃ δηλώσεις καθυσύχασαν ἀρκούντως τοὺς ἐν Βερολίῳ καὶ Βιέννῃ, καὶ ὁ ἀρχιγερματεὺς τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας συνῆπτε τὰς πρώτας περὶ ἐμπορικῶν συνθηκῶν διαπραγματεύσεις, αἵτινες ἀπέλυνον τῇ 21 ἀπριλίου εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῶν σχετικῶν συμβολαίων. Ταῦτοχρόνως ἀνεκινεῖτο τὸ ζήτημα τῆς ἀνανεώσεως τῆς τριπλῆς συμμαχίας, ληγούσης τῷ 1892, καὶ τὴν 16 ἰουνίου παρετείνετο αὕτη ἐπὶ ἐξαετίαν. Τὸ πρᾶγμα ἐτι μᾶλλον καθυσύχασε τὸν γερμανὸν μονάρχην, ὅστις ἔχων ἐν τοῖς θυλακίοις αὐτοῦ τὸ σχετικὸν ἔγγραφον ἀπῆρχeto παρὰ τῇ μάμῃ αὐτοῦ εἰς Λονδίνον μετὰ δέκα ἡμέρας καὶ παρῆρχεν ἀφορμὴν εἰς πλείστας ὅσας φήμας περὶ προσχωρήσεως δῆθεν τῆς μεγάλης Βρετανίας εἰς τὴν τριπλὴν συμμαχίαν. Οἱ τοσοῦτο τῆς Ἀγγλίδος σφοδροὶ πολέμοι, οἱ τὴν ἔχθραν αὐτῶν κατὰ παντὸς ἀγγλικοῦ διατρανώσαντες ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τοῦ ἀιμυνήστου Φρειδερίκου, οὗ τὴν θεραπείαν ἐνεπιστεύθη ἡ σύζυγος εἰς ἀγγλὸν λαρυγγολόγον, ἐπιλαθόμενοι πῶς τὸ κατὰ τῶν Σαξόνων μῖσος τῶν Τευτόνων, μυρίας ὅσας εἶχον καταβάλλει ἐπὶ τῇ ἐν Λονδίῳ παρουσίᾳ τοῦ μονάρχου αὐτῶν προσπαθείας ὅπως συμπαρασύρῳσι καὶ τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὸ συμμαχικὸν ἔργον. Ταῦτοχρόνως μοῖρα τοῦ γαλλικοῦ στόλου ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ζερβαὶ ἀπέπλεεν ἐκ τῶν λιμῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῇ 11 ἰουλίου κατέπλεεν εἰς Κρονστάδην, ὅπου οἱ γάλλοι ἀξιωματικοὶ θερμοτάτης ἐτύγον δεξιώσεως καὶ ἐπαγιοῦτο ἡ γαλλορωσικὴ συμφωνία, ἥτις, ἐπὶ συμφερόντων πραγματικῶν βασιζομένη, πολλῷ στερεωτέρα τυγχάνει τῆς τριπλῆς συμμαχίας

παρὰ τὰς σχετικὰς γραπτὰς συνθήκας καὶ τὰς ἀμοιβαίας διαβεβαιώσεις τῶν κυριωτέρων ἰθυνόντων. Τὰ ἐν Κρονστάδῃ γεγονότα, τὰ ἐπαναληφθέντα ἐν τε Πετρούπολει καὶ ἐν Μόσχᾳ, ὅπου τὴν γαλλικὴν ἐκθέσιν αὐτοπροσώπως ἐπεσκέπτετο ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος, ὁ Γ' παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἐναντίου πεποιθήσιν, καὶ ἐπεσφράγιζε τὴν μετὰ τῆς Γαλλίας συναδέλφωσιν τῆς χώρας αὐτοῦ, βαθέως ἐλύπησαν τοὺς συμμάχους, γινώσκοντας καλῶς ὅτι Γαλλία καὶ Ρωσία συμπράττουσαι εὐχερῶς ν' ἀντιμετωπίσωσι δύνανται πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ νικηφόρως ν' ἀποκρούσωσι πᾶσαν ἐπιθετικὴν κίνησιν. Αἱ ἀνταλλαγεῖσαι φιλοφρονήσεις, αἱ ἐπαναληφθεῖσαι μετὰ μικρὸν ἐν τε Χερβούργῳ καὶ ἐν Ἀλγερίᾳ κατὰ τὴν παρουσίαν ρωσικῶν θωρηκτῶν, ἀνέτρεψαν τὰ σχέδια τῆς γερμανικῆς διπλωματίας, ἥτις, βλέπουσα τὴν Ρωσίαν ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀφιερωμένην εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ πολιτευομένην ὡς ἐπολιτεύετο τῷ 1875 Ἀλέξανδρος ὁ Β', ὅτε ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ, ζητήσας νὰ κηρύξη τὸν πόλεμον κατὰ τῆς ἀνακυψάσης Γαλλίας, προσέκρουσε κατὰ τῆς ρητῆς ἀρνήσεως τοῦ τσάρου, ἔγνω μετριοπαθεστέραν νὰ μετέλθῃ πολιτεία· πρὸς τὴν Γαλλίαν, καὶ τῇ 10 Σεπτεμβρίου κατέρριπτεν ἐν μέρει τὸ ἀλσατιανὸν τεῖχος διὰ τῆς ἄρσεως τῶν περὶ διαβατηρίων μέτρων. Ταῦτοχρόνως ἡ ἀνασσα Βικτωρία ἐξέφραξε πρὸς τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν τὸν πόθον τοῦ ἐπιθεωρῆσαι τὴν ἐν Κρονστάδῃ γαλλικὴν μοῖραν, ἥτις καὶ ἐκ τοῦ λιμένος τούτου ἀπάρασα κατνυθύνθη εἰς Πορτσμουθὴν, ὅπου θερυῆς ἐτύγχανον δεξιώσεως οἱ γάλλοι ἀξιωματικοί.

Ἡ ἐν τῷ ἀγγλικῷ λιμένι παρουσία τοῦ γαλλικοῦ στόλου ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς Κρονστάδης, ὡς ἀπόσπασις ἐν μέρει τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοῦ στενοῦ μετὰ τῆς Ρωσίας δεσμοῦ· τὰ κυριώτερα τῶν γαλλικῶν ὀργάνων, ἀνασκευάζοντα τὰς ιδέας ταύτας, διεβδαίωνν ὅτι ἡ ἐν Πορτσμουθῇ παρουσία τοῦ γαλλικοῦ στόλου ἦτο ἀπλὴ ἐκπλήρωσις πόθου καὶ ἀνταπόδοσις τῆς ἐν γαλλικοῖς ὕδασι παρουσίας ἀγγλικῆς μοίρας, καὶ ὑπεδείκνυον οὕτως, ὅτι μέγα ἐπετελέσθη ἐν Κρονστάδῃ γεγονός, τὰ μέγιστα βαρύνον ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως. Οἱ ἐν Γερμανίᾳ ταῦτα ἀκούοντες ἀνεζήτησαν τὸ φάρμακον τῆς ἐπιγενομένης τῇ τριπλῇ συμμαχίᾳ καταστάσεως ἐν τῇ μετὰ τῆς Ρωσίας προσεγγίσει καὶ ἐδανκαλίζοντο ἐκ τῆς ιδέας ὅτι ὁ ῥῶσος αὐτοκράτωρ, ἐπανακάμπτων ἐκ Κοπεγχάγης, ὅπου εἶχε μεταβῆ παρὰ τῷ ἐστεμμένῳ πενθερῷ, ἤθελε διέλθει διὰ Βερολίνου καὶ ἀνταποδώσει τὴν ὀφειλομένην πρὸς τὸν γερμανὸν μονάρχην ἀντεπίσκεψιν. Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἐπύρχετο ὁ πρόωρος τῆς βασιλοπαιδος τῆς Ἑλλάδος, τῆς μεγάλης δουκίσσης Ἀλεξάνδρας, θάνατος τῇ 11 Σεπτεμβρίου, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος διήρχετο τὴν Γερμανίαν καὶ μετέβαιεν εἰς ἀπόδοσιν τοῦ τελευταίου ἀσπασμοῦ εἰς προσφιλὴ νύμφην· πάντες τότε οἱ ἐν Βερολίνῳ ἐπίστευον ὅτι ὁ τσάρος διερχόμενος τὴν Γερμανίαν ἤθελεν ἀντεπισκεφθῇ τὸν Γουλιέλμον, ἀλλ' ὁ ῥῶσος μονάρχης ὠχυροῦτο ὀπισθεν τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι δεινὸν εἶχε νὰ ἐκπληρώσῃ καθῆκον πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ὅτι τὸ πένθος ἀπεῖργεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς παρουσίας ἐν τῇ γερμανικῇ πρωτεύουσῃ· μετὰ τὴν ἐν Πετρούπολει ταφὴν τῆς ἑλληνίδος βασιλοπούλας ὁ τσάρος ἐπανέκαμπτεν εἰς Κοπεγχάγην· ὅπου ἔμεινε μέχρι τῆς 19 Σεπτεμβρίου, νέα δὲ πάλιν κατελάμβανεν ἐλπίς τοὺς περὶ τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον ὅτι ὁ τσάρος, ἡ Α. Μ. ἐπιστρέφων ὀριστικῶς εἰς τὰ βασίλεια αὐτοῦ, ἤθελεν ἀντεπισκεφθῇ τὴν Α. Μ. Ἀτυχῶς καὶ ἡ ἐλπίς αὕτη φρούδῃ ἀπέβαινε, τοῦ τσάρου διελθόν-

τος τὴν Γερμανίαν ἀνευ ἀντεπισκέψεως πρὸς τὸν μονάρχην αὐτῆς, καὶ κατευθυνθέντος εἰς Λειβαδίαν, ὅπου τῇ 28 ὁκτωβρίου ἐτέλει τοὺς ἀργυροὺς αὐτοῦ γάμους ἐν στενῷ οἰκογενειακῷ κύκλῳ συνεπείᾳ τοῦ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς αἰμνίστου Ἀλεξάνδρας πένθους. Οἱ γερμανοὶ κραυγὴν τότε πολέμου ἔβαλλον κατὰ τοῦ ρωσικοῦ δανείου τῶν 500000000 φράγκων, ὅπερ ἐκαλύπτετο ἐν Παρισίοις μόνον ἐπτάκις καὶ πλέον, καὶ μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς ἐπεδίδοντο εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἐμπορικῶν συνθηκῶν. Ἐνόμιζον οὕτως ὅτι παρασκευάζουσιν ἀντίτροπον τῆς ἐν Κρονστάδῃ γαλλορωσικῆς συναδελφώσεως, ἣν ἔδλεπον παγιουμένην ἐπὶ μᾶλλον διὰ τῆς ἐν Παρισίοις παρουσίας τοῦ ῥώσου ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργῶν κ. Γίερς τῇ 7 νοεμβρίου, μετέτρεπον καὶ αὐτὴς τὴν πρὸς τὴν Ρωσίαν γλῶσσαν, ἐφαίνοντο ἡπιώτεροι πρὸς αὐτήν, καὶ ὁ γερμανὸς μονάρχης, δεξιούμενος τὸν κ. Γίερς τῇ 13 νοεμβρίου, ἐπειράτο νὰ ὑποδείξῃ ὅτι δὲν ἐλθισμόνησεν ἄς ἐλάμβανε παρακαταθήκας παρὰ τοῦ πάππου, ὅστις, ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου εὐρισκόμενος κλίνης, συνεβούλευε τὴν πρὸς τὴν μεγάλην τοῦ Βορρᾶ δύναμιν φιλίαν καὶ συμπάθειαν· ὁ τοῦ τσάρου ὑπουργὸς ἐφεκτικὴν ἐτήρει πολιτείαν, ὑποδεικνύουσαν ὅτι τὰ ἐν Κρονστάδῃ γεγονότα παραμένουσιν ἀναλλοίωτα, οἱ δ' ἐν Βερολίνῳ καὶ Βιέννῃ ἐξεδικοῦντο τὴν Ρωσίαν καὶ τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἐμπορικῶν συνθηκῶν τῇ 24 νοεμβρίου. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐθεώρησεν ἡ ἐν Εὐρώπῃ διπλωματία ὡς πολυσήμαντον, ὡς ὑποδεικνύον τὴν ἐν ἐμπορικοῖς ζητήμασιν ὑπεροχὴν τῆς Γερμανίας, ὡς παγιοῦν τὴν τριπλὴν συμμαχίαν, καθ' ἣ ἐδύλωσεν αὐτὸς ὁ ἀρχιγραμματεὺς φὸν Καπρίβης ἐν τῇ Λευκῇ αἰθούσῃ τῇ 3 δεκεμβρίου, ἐπεκύρωσε δ' ὅτε κόμης Καλνόκης καὶ ὁ μαρκήσιος Ρουδίνης ἐν τοῖς οἰκείοις κοινοβουλίοις· πράγματι ὁ τελωνειακὸς συνασπισμὸς τῶν συμμάχων κρατῶν κρατύνει λίαν τοὺς πολιτικοὺς δεσμούς, ἔσχε δ' ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν μεταβολὴν τῶν ἐν Γαλλίᾳ φρονημάτων κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἐλευθέρας ἀνταλλαγῆς παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τισὶ κύκλοις τάσιν τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος, ὡς καὶ τὴν ἀπονομὴν τοῦ τίτλου τοῦ κόμης εἰς τὸν ἀρχιγραμματεῖα Καπρίβην. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖον καὶ σπουδαιότερον συνάμα τῶν κατὰ τὸ λήγον ἔτος, ὅσα ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς γερμανικῆς διπλωματίας δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν παγίωσιν τῶν συμμαχικῶν δεσμῶν καὶ νὰ διασκεδάσωσι τοὺς φόβους τῶν ἐν Βερολίνῳ. Διὰ τῆς συσφίξεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων ἡ Γερμανία ἐζήτησεν οὐ μόνον τὴν Γαλλίαν κτὶ τὴν Ρωσίαν νὰ περιαγάγῃ εἰς οἶαν θέσιν Ναπολέων ὁ Βοναπάρτης περιήγαγε τὴν μεγάλην Βρετανίαν διὰ τοῦ ἡπειρωτικοῦ αποκλεισμοῦ, ἀλλὰ συνάμα ν' ἀνακτήσῃ τὴν πολιτικὴν ὑπεροχὴν, τὴν ἀπολεσθεῖσαν νῦν διὰ τῆς παραγκωνίσεως τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ, τοῦ ἀναδείξαντος τὴν μικρὰν Πρωσίαν καὶ ἐπαναθέντος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν βασιλέων αὐτῆς τὸ σιδηροῦν στέμμα τοῦ Βαρβαρόσα ἐν τῇ μεγάλῃ τῶν κατόπτρων αἰθούσῃ ἐν Βερσαλλίαις.

Τοιαῦτη ὑπὸ γενικὴν ὁλως ἐποψὴν ἡ διεθνὴς ἐν Εὐρώπῃ κατάστασις ἡ ἐγκλείουσα, οὐκ ὀλίγους τοὺς κινδύνους καὶ ἡ παρουσιάζουσα ἐν μέρει τὴν αὐτὴν χροιάν, ἦν τῷ 1885. Καὶ τότε ἡ Βουλγαρία συνετάραττε τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ πραξικοπήματος τῆς 6 Σεπτεμβρίου καὶ νῦν προκαλεῖ ἀνησυχίας διὰ τῆς πολιτείας αὐτῆς πρὸς τοὺς ξένους καὶ τοὺς ἰθαγενεῖς, παρὰ τὰς διεθνεῖς συνθήκας καὶ τοὺς ὀργανικοὺς νόμους. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκδιώκεται ὁ γάλλος ὑπὸ κ. Σαδούρν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπα-

γορεύεται ἡ διδασκαλία τῆς γλώσσης, εἰς ἣν ἡ μὲν βουλγαρική γλῶσσα ὀφείλει τὰ τῆς ἀλφαβήτου αὐτῆς στοιχεῖα, ὁ δὲ βουλγαρικός λαὸς τὸν ἐξανθρωπισμὸν καὶ πολιτισμὸν αὐτοῦ δυνάμει τῶν μόχθων τῶν ἐλλήνων μοναχῶν Μεθοδίου καὶ Κυρίλλου τῶν προσλαβόντων τοὺς βουλγάρους εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὀρθοδόξιας. Ἀλλὰ παρὰ πάντα ταῦτα ἡ καχεκτική γραῖα, ἡ εἰρήνη διπλαδὴ τῆς Εὐρώπης, ποδὴρη ἔχουσα χιτῶνα περιέρχεται πάντοτε τὰς κυριωτέρας ἐν Εὐρώπῃ πρωτευούσας, καὶ δεήσεις ἀναπέμπει ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἰανοῦ πρὸς θεραπείαν αὐτῆς, ἀπειληθείσης καὶ διὰ νέου ἔλκου, διὰ τῆς φοβεραῆς τῆς ἐργασίας ἐναντίον τοῦ κεφαλαίου πάλης, ἥτις μικροῦ δεῖν κατέλνηγεν εἰς ἀπαίσια ἀποτελέσματα κατὰ τὴν πρώτην μαίον, τὴν θεωρουμένην νῦν ὡς κοινήν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐργασίας ἑορτήν· ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς Εὐρώπης ἡγεμόνες καὶ κυβερνήται οὐκ ὀλίγας διευτρώσαντο εὐχὰς ὑπὲρ τῆς θεραπείας τῆς εἰρήνης, μόνος δ' ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος Ἰωσήφ, καίπερ ἐπαναλαβὼν τῇ 11 νοεμβρίου κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν προεδρείων τῶν ἀντιπροσώπων τὰς τετριμμένας ἐν τοιαύταις περιστάσεσι φράσεις περὶ διατηρήσεως τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ ἡσυχίας, ἔγνω καλὸν νὰ ὑποδείξῃ ὅτι ὑπὸ τὴν φαινομενικὴν ταύτην εἰρηνικὴν κατάστασιν ἐνυπολάνθανει πολλὸς κίνδυνος, ἐπιβάλλων πᾶσι σύντονον τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μέριμναν.

Εὐχνηθόμεν ὅπως τὸ νέον ἔτος ἀποβῇ αἰσιώτερον τοῦ μετὰ μικρὸν ἀποχαιρετίζοντος ἡμᾶς 1891, ὅπερ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος παραδιδόμενον ἐσημειώθη δι' ὑπουργικῶν μεταβολῶν ἐν Ρουμανίᾳ, ἐν Πορτογαλίᾳ ἐν Ἰσπανίᾳ, διὰ θανάτων πολλῶν ἐπισήμων προσώπων τῆς ἐλληνίδος βασιλόπαιδος Ἀλεξάνδρας, τοῦ πρώην αὐτοκράτορος τῆς Βραζιλίας Δὸν Πέτρου, τοῦ δοιδοῦ πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Ε', τοῦ λόρδου Λάιτον, τοῦ δουκὸς Δεβονσάιρ, τοῦ σὶρ Οὐάιτ, διὰ τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἐμφυλίων σπαραγμῶν, ἐν Χιλῇ, ἐν Βραζιλίᾳ, ἐν Οὐρουγουάῃ, διὰ ρήξεως τοῦ παλαιοῦ κόσμου πρὸς τὸν Νέον, τῆς Ἰταλίας π.χ. πρὸς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας ἐπὶ τῇ κακοποιήσει τεσσάρων ἰταλῶν ὑπηκόων ἐν Νέα Ἀγγλίᾳ, δι' ὁμοτήτων κατὰ τῶν Εὐρωπαίων ἐν Σινικῇ, διὰ μεγάλης σιτοδείας ἐν Ρωσίᾳ, διὰ παροδικῆς διαφωνίας ἐν Ἀσίᾳ μετὰ τοῦ Ἑλέφαντος καὶ τῆς Φαλαίνης συνεπείᾳ τοῦ ἐν Παμεῖρῳ ὀροθετικοῦ ζητήματος, διὰ τῆς ἀνανεώσεως τέλος πολλῶν κοινωνικῶν ζητημάτων, κρατησάντων ἐν διηνεκεῖ φόβῳ κυβερνήσεις τε καὶ λαοὺς.

ΤΟ ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

§. 3. Ὁ ἀστήρ τῶν Μάγων.

Τίς ἄρα γε ὁ ἀστήρ τοῦ Μεσσίου, τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων, ὃν οἱ Μάγοι ἰδόντες ἐν Ἀνατολῇ ἐθεώρησαν ὡς σημεῖον ἀναγγέλλον τὴν γέννησιν αὐτοῦ; Βεβαίως θεωρητέος ὁ ἀστήρ οὗτος ὡς οὐράνιον τι φαινόμενον, οὗ ἡ φύσις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῇ ἐκ μόνων τῶν λόγων τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου.

Τὸ ὅτι τὸ ἑκτακτον τοῦτο φαινόμενον ἡρμηνεύθη ὑπὸ τῶν Μάγων ὡς σημεῖον ἀγγέλλον τὴν γέννησιν τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων ἀποδεικνύει πρῶτον τὰς ἀστρολογικὰς αὐτῶν ἐρεῖνας καὶ

δεύτερον τὴν γνώσιν τῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων, αἵτινες γενικῶς διαδεδομέναι ἐν Ἀνατολῇ ἦσαν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Τακίτου καὶ τοῦ Σουετωνίου, παραδόσεις ἀγγέλλουσι ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἄνδρες ἐξ Ἰουδαίας ἀναχωροῦντες θὰ ἐδέσποζον τοῦ κόσμου· *percrebuerat Oriente toto, vetus et constans opinio esse in fatis, ut eo tempore Judaea profecti, rerum potirentur* (Συέντ. Οὐέδ. IV. Τακίτου Ἰστ. V, 13. Ἰωσήπου Ἰουδ. πόλ. VI, 6, 4). Οἱ ἐν τῇ διασπορᾷ Ἰουδαῖοι πανταχοῦ τὰς περὶ Μεσσίου ἐλπίδας αὐτῶν διέδωκαν. Ἀραβες καὶ Πάρθοι, Σῖναι καὶ Ἰνδοί, Αὐγύπτιοι, Ρωμαῖοι καὶ Ἕλληνες, οὐδεὶς ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἐλπίδων τούτων διετέλει· ἐπόμενον ἄρα ὅτι καὶ οἱ Μάγοι ἐκεῖνοι τῆς χώρας τοῦ Βαλαάμ διετίρησαν τὴν ἐνθύμνησιν τοῦ ἀστρου, ὅπερ ὁ πρόγονος αὐτῶν εἶδεν ἀνατέλλον ἐξ Ἰακώβ. Ἡ πίστις ὅτι ἀστήρ θ' ἀνήγγελλε τὴν γέννησιν τοῦ Μεσσίου δὲν προέρχεται εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐκ τῶν Μάγων, ἀλλ' ἀποτελεῖ μέρος τῆς περὶ Μεσσίου δημώδους πίστεως τῶν Ἰουδαίων.

Οἱ Μάγοι ὁμιλοῦσι περὶ τούτου ὡς περὶ πράγματος γνωστοῦ καὶ παγκοσμίως προσδοκώμενου. «Εἶδομεν» λέγουσι «τὸν ἀστέρα αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ». Οἱ μετ' αὐτῶν ὁμιλοῦντες, ὁ Ἡρώδης καὶ τὸ συνέδριον, οὐδαμῶς παρ' αὐτῶν διδάσκονται τὰ περὶ δυναμείας τοῦ ἀστέρος μετὰ τῆς γεννήσεως τοῦ Μεσσίου· ἀλλ' ἐπὶ τῇ εἰδήσει τῆς τοῦ ἀστέρος ἐμφανίδεως, ἣν οἱ Μάγοι φέρουσιν, ὁ Ἡρώδης ταράσσεται καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ· Ἡ γενικὴ αὕτη πίστις κατ' οὐδὲν μείοι τὸν ἱστορικὸν χαρακτῆρα τῆς εὐαγγελικῆς ἀφηγήσεως, ἀλλὰ μᾶλλον προδεπικυροῖ αὐτόν.

Πᾶσα ἡ ἐθνικὴ ἀρχαιότης, ἡ εἰς τὴν ἀστρολογίαν ἐπιτεδομένη, ἐπίστευεν ὅτι ἑκτακτοὶ ἀποκαλύψεις, καὶ μάλιστα περὶ τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, παρέχονται ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἀστέρων, τῶν κομνητῶν καὶ τῶν ἀστερισμῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἦσαν ἀπηλλαγμένοι τῆς δυνάμεως ταύτης τῆς ἀστρολογίας. Ἐπίστευον ὅτι οὐράνιον φαινόμενον τὴν γέννησιν τοῦ Μεσσίου αὐτῶν θ' ἀνήγγελλε καὶ ταύτην αἶτι τὴν ἐρμηνείαν ἔδιδον εἰς τό: «Ἀνατελεῖ ἀστὴρ ἐξ Ἰακώβ» (Ἀριθ. ΚΔ', 17).

Ἡ εἰς τὸ ἀστὴρ τοῦ Μεσσίου πίστις ὑφίσταται παρ' αὐτοῖς καὶ μετὰ τὸν Ἰησοῦν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ Σοχάρ, βιβλίου τοῦ α' μ. Χ. αἰῶνος. Ἡ διαθήκη τῶν δώδεκα πατριαρχῶν λέγει «Καὶ ἀνατελεῖ ἀστὴρ αὐτοῦ ἐν οὐρανῷ ὡς βασιλέως». Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀδριανοῦ, ὅτε ἐπιφαίνεται ὁ ψευδὴς Μεσσίας, ὁ λαβὼν τὸ ὄνομα υἱοῦ τοῦ ἀστέρος (Βάρ-Κοκβάχ), ὅπως συσχετίσῃ αὐτὸν πρὸς τὸ 17 ἐδάφιον τοῦ ΚΔ' κεφαλαίου τῶν Ἀριθμῶν, διατί οἱ Ἑβραῖοι μετὰ τὸσαύτης σπουδῆς περὶ αὐτὸν συνέδραμον; Διότι ἀκριδῶς ἐπίστευον ὅτι θὰ ἴδωσιν ἐκπληρουμένην ἐν αὐτῷ τὴν ἀρχαίαν τοῦ Βαλαάμ προφητείαν.

Ἡ μυθικὴ σχολὴ ἐθεώρησε τὸν ἀστέρα ὡς ἀπλοῦν ἐπινόημα πρὸς παροχὴν νέου τίτλου εἰς τὸν Μεσσίαν.

Ἡ ὀρθολογιστικὴ σχολὴ ἀπὸ τοῦ 17ου αἰῶνος προϋτίμησε νὰ θεωρήσῃ αὐτὸν ὡς ἀστὴρ ὅμοιον πρὸς τὸ ἐπιφανὲν τῷ 1604 μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Κρόνου κατὰ τὸ ἄκρον τοῦ Ὀφίουχου, κατὰ τὴν ὥραν τῆς συνόδου τῶν τριῶν πλανητῶν Διός, Κρόνου καὶ Ἑρμοῦ. Ἡ σύνοδος αὕτη, ὑπολογισθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ διαδύμου Κέπλερ καὶ κατόπιν ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων, ἐπαναλαμβάνεται καθ' ἐκάστην ὀκτακοσιετηρίδα.

Ἡ καθολικὴ σχολή, μὴ ἀπορρίπτουσα τὴν ἀστρονομικὴν ταύτην ἐνδειξιν, δὲν ἐνόμισεν ἐν γένει ὅτι αὕτη σχετίζεται πρὸς τὸ κείμενον τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου. Ὁ ἀστήρ, ὡς ἐκ τούτου φαίνεται, εἶναι ἑκτακτος. Βαίνει πρὸ τῶν Μάγων καὶ «προῆγεν αὐτοὺς ἕως οὗ ἔσθι ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον». Ἐκ τοῦ κειμένου δὲν ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ διακρίνωμεν δύο ἀστέρας, τὸν μὲν φυσικῆς τάξεως σημεινάντα τοῖς Μάγοις ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὅθεν ἤρχοντο, τὸν δὲ ὑπερφυσικῆς τάξεως προάγοντα αὐτοὺς οὗ ἦν τὸ παιδίον. Εἶναι ὁ αὐτὸς ἀστήρ, ὁ ἀστήρ ὃν εἶδον ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Αὐστηρῶς ὅμως τοῦ κειμένου ἐρμηνευομένου, ὁ Εὐαγγελιστὴς ὁμιλεῖ σαφέστατα περὶ φαινομένου ἐκτὸς τῶν φυσικῶν νόμων, ὅπερ ὁ Θεὸς ἔσθιδε καλῶν τοὺς Μάγους εἰς ἀναγνώρισιν τοῦ Μεσσίου.

Ὅπως δὴποτε, καίτοι ὁ Ματθαῖος, κατὰ τὴν καθολικὴν σχολήν, δὲν ἀποδεικνύει τὸ ὑπὸ τοῦ Κέπλερ μελετηθὲν ἀστρονομικὸν φαινόμενον, ἐγένετο ὅμως ἀφορμὴ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτοῦ.

Ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ 17ου αἰῶνος, ἐνῶ ἐν Γερμανίᾳ οἱ θεολόγοι σφοδρῶς πρὸς ἀλλήλους ἤριζον περὶ τοῦ ἐτους τῆς γεννῆ-